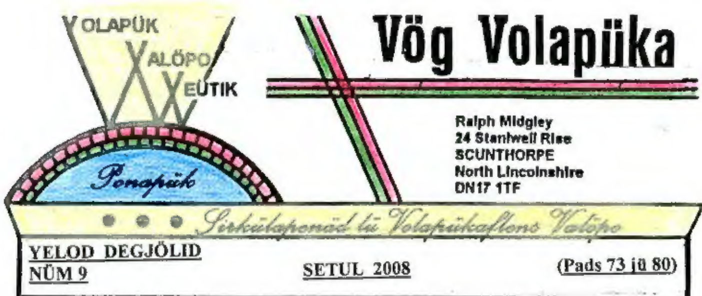

Ralph Midgley
24 Stanwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

YELOD DEGJÖLID
NÜM 9 — SETUL 2008 — (Pads 73 jü 80)

O Volapükaflens Valöpo!

Ven spikobs püki foginik ko mens votik, nom balid binon ad mekön magädi gudik. If mekobs-la magädi negudik, täno no komandobs püki at kemenes obsik. Jenöfo mens osagons: Ekö pük so fikulik, das no kanoy spikön oni! Äsä ya esagob, zeil püka alseimik binon noe ad reidön, penön, suemön oni, abi ad kosädön mudo ko votikans. Nen binets fol at, pük veratik no dabinon. Pük mekavik no binon pläam; bi binon mekavik, binon fasilikum ad gebön. In tef at lecedobsös Volapüki. Ekö pük pereidöl, pepenöl, pesuemöl, ab semikna no gudiko pespiköl. Dod cifik binon, das te nemödikans estudons püki; seko telspikots binons nesuviks, ed if no spikoy Volapüki ko flen votik medü telefon, pöt gönik ad atos no dabinon. Ab dabinons jenöfo mens da vol, kels ya spikons Volapüki. If fütüro orajanoy kolkömi bevünetik ko Volapükaflens, ekö pöt gönikün ad spikön Volapüko ko ods.

Ekö lised brefik, kel oyufon olis ad spikön legudiko püki:

1. Magäd gudik dünon Volapüki vemo. Glidolsös fleni okkonfido, säkolsös ofi/omi lio stadof (stadom), va vigafin äbinon gudik; somo omekobs magädi gönik.

2. Lärnolsös födis ad bepenön lifi aldelik; kanols dunön osi dü del, samo: Löädob se bed tü düp velid, golob ini banöp, lavob obi, janedob, e ret. Dunolsös osi aldeliko jüs okanols bepenön deli lölik okkonfido.

3. Cal e löfäls keblünons mödikosi telspikote. Lärnolsös vödis tefik.

4. Ad fasilükön telspikoti, gebolsös finoti –oy suvo, bi somo no jäfikoy me finots pösodik votik.

Mobs löpik ogudükumons telspikotis olsik. No glömolsös, begö! das kikavöd binon ai : OKKONFID. Laibumolsös oni ed oplöpols nendoto!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Ralph

SE ZÄNOD NESEVÄDIK YUROPA (FINOT)
(DELS TELDEG IN BYELORUSÄN)
(fa hiel Robert Pontnau)

Fino odajonob brefo lifi bolitik in Byelorusän. Äs in läns valik läx-Sovyätäma, lien bolitik no binon kleilik.

Sis yel 1994 presidan binom hiel Aleksander Lukashenko. Pävälom dü yel 2001 ko pluamanum vemo gretik. Estabom rejimi labü mäks nämätik ömik, kel zeilon balatami ko Rusän. Suvo magoy omi in vesüdäns as tirenani. Ab lödanef ävilon vitön loveikami grobälik katädime länas nilädik, äsi nenvobi gretik onas. Ab tadun lomänik gretikün ekömon de flan febädik, kel riprodon ome nesaidi katädima, skiliko pemigöli ko nestüm gitätas menik. E at ekeblünon nenvobi mödikum; jinos, das reiganefs vesüdik nemu sions setädi lätik.

Ab gitätis kinik dalabon-li nenvoban? Too ekö tuükam nämik. Stad negudikün binon ut gasedema, kel tadunon boliti calöfik tata. Too kanob sagön, das güä tüp büik, dabinons gaseds somik ömik, e te ven pubons tataks pösodik, rejim töbidon ad neletön onis, in valem medü monipön ma lunof ta pösod veütik. Te nesuvo, e vemo pläiko, gasedimans riskädikons ad pafanäböpön. Sekü monipön, gased tefik muton stöpön dabükoti, ab poso opubon dönu ko tiäd votik; seko nepubon dü muls ömik.

Tadunanef no labon programi vemo kleiliki; migon netäli ko Yurop Pebalöl e lüäl nekleilik lü katädim geton stüti foginänik. Tuvoy nenfikulo gasedis ömik somik in gasedöps.

Pöped hiela Lukashenko enu eläsikon, dilo kodü latükam pänsionipelamas. Ottimo glofon pöped Yuropa Pebalöl. Ekö spel klänik reiganefas mödik Lofüdänas e sifanas. Yurop Pebalöl ogevon ones moni lemödik, kel odalon tuvedoti säkädas valik; zuo okanoy vobön in läns vesüdik liegik, kelas meseds drimälükons alani. Ab atos, binon-li vero vobädovik? Konöm anuik takik länas Yuropik visü läns vemo neliegiks, kels oflagons leyufi, ojenükos fümo tuvedotis lemuik. Ab Byelorusän binon tat smalik, e fütür läna at osekidon fino de nilädans ona, i vesüdiks, i lofüdiks, ka de Byelorusän it.

• • • • • • • • • • • •

 Düp dagikün binon ut bü delaprim

IX:75 :2008

DATUVAL – FANÄBÖPAN

II. De solitudine

Vae, solitudo carceris!
Cui lustrantis hic expers:

Tormentum, vae, si carcer est
Ignis lustrantis hic expers:

Heu, quid est purgatorium,
Ubi ignis flammat lustricus!

Flammat profundis foveis,
Atrocis solitudinis!

Respiciens ibi animas
Moerere mitte, cor meum!

O juste multans Tu Deus!
Lustrandis sis propitius!

Meas, en! poenas offero
Desertis pro pauperrimis.

II. Dö soelöf

Levi! Soelöf fanäböpa!
Pro at binon trod nonik.

Levi! If fanäböp binon tom
Is nen fil klinüköl.

Vi, kin binon purgator,
Kö fil klinükamik flamon!

Flamon in kevs dibik
Soelöfa dredabik!

Du logol lanis usik,
Nosikolös glumi, o lad oba!

Ol, o God, kel gudiko pönol,
Födolös utanis oklinäbikis!

Ekö pönis obik sakrifob
Pro pelüväbs pöfikün.

Redakanapenet:

In psam sonemik balid, Datuval (VV gustula 2008) plakom lifi fanäböpana pö naed balid, e plak somik binon jekäl pro om. Plonom, das utan, kel neai eplakon fanäböpi, no kanom sevön, kin binon lelib. Poso patöbom fa oklied, taan lana. Ab suno dasevom, das tikädöp at binon äs lefog, e su lefog dabinon trodan nämikum, kine legivom lifi oma. Psam telid (löpo) tefon soelöfi, kel töbon vemo kultani, kel äsogom oki kösömiko lä mens mödik. Jekäl votik! Stad dredabik soelöfa mebom ome purgatori - klinüköpi lanas büä juitons leläbi godik. Kisi kanom-li dunön? Sludom ad dasumön utosi, keli lelogom as pöni, e ad lofön oni pro utans, kels i plakons leliedi gretikum ka om.

PÜKS PEDÖNULIFÜKÖL - PÜKS KADÄMÖFIK

(fa hiel John Redgwell)

Ereidob ko nited gretik tradutodi yegeda fa hiel Adrian Pilgrim tefü män. Sekü atos, ebetikob mödo pükis pedönulifüköl. Kludob, das püks somik mutons ai retön as püks telid kludü säks tel sököl:

1. Dünons-li diseinis lifa nutimik?
2. Pük - kis efe binon-li?

Äsä mäniotom lautan, studans in Mäneän mutons dalabön lenoli gudik Linglänapüka if vilons labön vobi plöpik. Lenol mäna binon, cedü ob, din gudik ma tikädöp kadämik, ab, liedo, no yufon yunanis ad tuvön vobi gudik. In vol nulädik, zesüdos ad spikön püki, keli geboy in feled büsida e teda if viloy plöpön fineno. Kanoy ga juitön pükis pedönulifüköl äsä juitoy, samo, radionaparati yelas 1930-id. If lüükoy one vefadilädi DAB, päridükoy oni. No plu binonöv legik. If nulädükoy püki vönik, jafoy migädi! Betikobsös anu säki telid:

Kis binon-li „pük"? Binon spikamamod pöpa seimik dü timäd seimik. Samo, latin äbinon pük Romänanas. Pos tumyels ävedon pianiko Spanyänapük, Litaliyänapük, e r. Sekü volf laidik, pük vedon pük votik. E binos mögik, das kanoy dönulifükön püki rigädik, e gebön oni dönu. Fovo mögos ad lüükön vödis nulik ad notodön suemodis nulädik, ab no kanoy ceinön gramati, voto pük no plu binon pük rigädik, ab vedon pük nulik.

Geböfiko pük laido cenon. No binon din nemufik! Da tim vöds perons finotis u ceinons fomis oksik. Ceins votik i jenons. Samo in Fransänapük e Litaliyänapük geboy timafomi pekobopladöl ad notodön dunoti pelölöfüköl balugik. In latin rigik geboy vödi bal, samo: vendidi. Votaflano in Fransänapük geboy : j'ai vendu; in Litaliyänapük : ho venduto (= eselob/äselob). Jinos, das rig geba somik binon värbs depladik latinik, kels fomons timafomis anik somo. Da tim geb at estäänikon jü värbs valik.

If däloy volfi pükas pedönulifüköl, pos tumyels cens gretik ojenons jüs no plu binons püks rigik, ab püks nulik. Samo, „män pedönulifüköl" no plu binonöv män tumyela teldegid, ab pük so difik leigoäs Litaliyänapük difon de latin Romänanas.

Ekö din veütik: If viloy, das pük timäda patik blebon nencenik, mutoy nomükön oni, no demölo cenis igo smalikis gramata. Geböfiko, cens, kelis mekon spikanef püka, padasumons as cens calöfik pos tim ömik. Ekö sam gudik in Linglänapük, kiöp no plu sagoy: „If that *be* the case." Too in pük pedönulifüköl cens somik mutons blebön nedäliks.

Püks pedönulifüköl selediko plöpons as püks aldelik. (Pläam binon hebrey, kel ävedon pük netik Yisraeläna nutimik). Utans, kels dalärnons onis no sötons spelön ad gebön onis in feled büsida u spikön onis ko pöp tefik. Samo, if lärnoy mäni e tävoy lü Mäneän ad spikön oni ko jofö rs loatatoodas, ko mens, kels vobons in selidöps, e r. säspetükam ostebedon oyi.

Votaflano, stud e geb pükas pedönulifüköl binon löfäl nitedik. Püks somik vedons püks menas labü suemod ot, sevabo: otdialans.

REDAKANAPENET

In yeged at, flen Redgwell penom dö dönulifükam pükas netik. Küpeds omik tefü volf pükas binons nitediks, ab säk veütikün tefon yumöfi püka ko menäd büik. Tefü män, yumöf at lölöfiko pebreikon, kel sinifon ito, das pük at no plu lifon, ab evedon jenöfo stud kadämöfik. Otos tefon püki ela Cornwall (provin kältik Lingläna). Sekü atos, dönulifükam püka sekidon de doküms u literat paseta, bi vönaoloveikod lifik no dabinon. Bi pük binon balido kosäd pespiköl, ekö nebuäd sunädik. Sekidoy de buks ad lärnön püki ya peglömöli. Binos äsif lärnoy Fransänapüki se tidabuks nen visitön seimüpo Fransäni!
If reidans votik labons tikamagotis tefik ad notodön tefü säk patiko nekösömik dönulifükama pükas somik, sedolsös atis obe, begö!

IX:78:2008

FIN TIMA

(fa hiel Frank Roger)

„Tim ekömon anu ad mogolön," ätikom hiel Roderick. „Blümob. Fölob zeili nonik ad blibön is. Fin nilikon."

Äjedom logedi viföfik sui süt e sui mens, kels ägolons su pärunaveg, u kels ävabükons toodis okas. Nek äsevon-li utosi, kelosi ojenon? Ed om, äbinom-li balikan, kel igetom nuni löpao dö katastrof okömöl?

Lindifos vero. Äbinom bevü privilegans, kels olailifons. No äbinom gidid oka ad sludön fätoti votikanas.

Änilikom lü jelöp büik, ta tataks keranämetik pestuköl, retäd „kriga koldik" yelas epasetiköl. Mens ömik idränons omi ad nosükön oni, bi no plu äfölon zeili. Läbiko no idalilom onis. Jelöp at blöfonöv anu gebovi oka.

Ädelo ikontrolom providi fidotas ä vata. Id älabom bukemi gudik us dono, äsi kandelis ä lümätis üfü jenots vero badiks.

Ädoniogolom, äkurbom ditretalitis ed äfärmükom yani. Äseidom oki su stul bäldik e koveniälik, keli itirom donio ed äkontrolom rietalinaglokili. If inätäprätom nuni gudiko, öretons nog düps ömik püda e baitona bü leliv hölalenoida.

Paokalüp! Ibinon in lut. Vero no pisüpädom ad getön nuni löpao, das fin tima änilikon. E pätakedükom ad binön bevü privilegans, kels ölailifons vali. Äbinon prem demü lif, keli ilifom ma noms. Isevom ai, das äbinos sapik ad no deikön de veg gidöfik.

Reto äkoslogom nevitovikosi. Ästeifülom ad reidön boso, ab vim no plu ädabinon, seko äslipülom.

Galikölo äkontrolom rietalinaglokili oka ad sevön vio luniko islipom, ab ätuvom bluvo, das glokil no plu jäfidon. Emutom ceinön ziöbedemi büä ikömom isio. Mod votik ädabinon-li ad sevön düpi?

Atos äbinon veütik, bi imutom sevön tü tim kinik Paokalüp öflapon menäti.

E radion oma! Äsukom oni valöpo, tän ämemom, das äbinon in dom löpo. Ibinom küpälik ad labükön fidi, vati e bukis, ab kodü vif ad dunön valikosi, inedemom dinis votik ömik veütikün.

„Olöpiogolob ad labükön dinis, kelis eglömob," ätikom. „Spelobsös, das no binos tu latik; das Paokalüp no nog ejenon. Neodob fümiko radioni at. Obinon yüm balik oba ko vol plödik. E telefon polovik oba, no mutob-li sumön id oni?" Neai iplidom paratüli•somik, ab mögos, das ofruton anu.

Ävilom maifükön yani, ab äjinos, das ästegon. Ästeifülom ai dönu nämü gretik oka; päsüadükom, das öyilidon lo sleifs vemöfik oka. Ab pos minuts ömik, haugölo kodü lefen, äyilidom, om it.

„Döbot duton lü ob," ädasevom. „Emutob nätükön jelöpi at. Ab lio äkanob-li sevön, das öneodob oni ün del seimik?"

Äseidom oki ed äleadom glibön tikamagotis oka. Anu, jenöfo, no äkanom kontagön voli plödik. Ga no äkanom sevön flumi tima ad sevön kisi äjenos plödo.

Äjedom logedi viföfik sui rietalinaglokil dönu. „Stebedolös timüli," ätikom. „Egetob nuni, das fin tima okömon. Kleiliko äbüocedob, das ötefon Paokalüpi, ab va sinifos-la te, das glokil oba ostopon-li?"

Älemufükom kapi oka ed ädeimom tikamagoti at sunädo. Kikodo getomöv-li nuni löpao dö bos leigo neveütik äs rietalinaglokil oka? Äbinos nesiämik. Ab büocedöl, das nejäfid glokila äbinos-la sümbol bü jenot gretikum-li?

Äkanom datuvön nosi nen lüvön jelöpi, ab no äkanom dunön atosi u kontagön eki plödo ad getön yufi. Äkanom te stebedön ad sevön, va Paokalüp ävuton plödo, u no.

„Ab vero lindifos obe," äkludom. „Oblibob is jüs ofegebob viktualis oba. Pö jenet alik, obinos fin tima pro ob!"

IX:80:2008

DIV REGA SALOMON (9)

